

SUMMARY

This article focuses on theoretical aspects of the investment. Have been studied basics of investment activity and the concept of "investment". Was analyzed the legal framework governing investment. As a result of the analysis was found to be needed to clarify the concept of "investment activity", disclosed the contents of this concept. It was also performed theoretical basis and disclosed features of the investment activity under current conditions.

Keywords: investment, investment activity, a theoretical basis, the legal regulation.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Свінцов О.М. Стимулювання інвестиційної діяльності: теоретичні аспекти / О.М. Свінцов, Н.Я. Скірка, П.П. Гаврилко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. - Вип. 21.11. – С. 276-282.
2. Іваночко С. «Інвестиції» та «інвестиційна діяльність»: зміст понять. – режим доступу: <http://www.conferences.neasmo.org.ua/node/340>
3. Гончарук Н.Т., Романчук І.В. Визначення сутності понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність» у контексті людського розвитку. – режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2010-7/zmist/R_1/02Romanchuk.pdf
4. Марцин В.С. Інвестиційна та інноваційна діяльність / В.С.Марцин / Регіональна економіка, 2011. – №2. – С.79-88.
5. Чабан О. Об'єкт інвестиційної діяльності як одна з істотних умов інвестиційного договору (контракту) / О.Чабан / Підприємство, господарство і право. – 2011. – №2. – С.20-23.
6. Стойка В.М. Захист прав суб'єктів інвестиційної діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд-та юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / В.М. Стойка. – Донецьк, 2003. – 19 с.
7. Хозяйственный кодекс Украины. – Х.: Ксилон, 2003. – 224 с.
8. Податковий кодекс України від 02.12.10 г. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Закон України від 18.09.91 г. «Про інвестиційну діяльність». – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
10. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / кол. авт.: Г.Л.Знаменський, В.В.Хахулін, В.С.Щербіна та ін.; За заг.ред. В.К.Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
11. Томарева В.В. Правове регулювання залучення інвестицій на загальнодержавному та регіональному рівнях. – режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2011_6/files/EC611_48.pdf
12. Попадюк С.В. Стан та перспективи розвитку інвестиційної діяльності в Україні. – режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NNM_2011/Economics/4_93176.doc.htm
13. Поважний О.С., Пшенична В.П. Розвиток механізму реалізації державної інвестиційної політики України. – режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_du/2009_3/files/DU309_12.pdf
14. Медвідь Я.Ф. Державне управління інвестиційною діяльністю в Україні / Я.Ф. Медвідь., Я. І.Ніколаєва / Наукові праці МАУП. – 2011. – №1. – С.107-112.
15. Рудь Л.П. Механізм державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні / Л.П. Рудь / Науково-технічний збірник. – 2010. – №96. – С.143-148.

УДК 690:658.5.011

АЛГОРИТМ ВПРОВАДЖЕННЯ РОМВО В БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Лук'янова О.Ю., асистент, Інститут економіки та управління РВНЗ «Кримський гуманітарний університет» (м.Ялта)

Постановка проблеми. Раніше в публікаціях [1; 2] була обґрунтована необхідність впровадження процесно-орієнтованого менеджменту в діяльність вітчизняних будівельних організацій. Особливо важливо не тільки визначити потреби перетворень у організації, визначити «точки дії» та розробити або удосконалити методи їхньої реалізації але й розробити відповідний алгоритм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Закордонні й вітчизняні автори пропонують розробки в напрямку процесно-орієнтованого менеджменту, стратегії (Р. Айланд, Н. Бушуєва, Я. Грітанс, Дж. Джестон, В. Єліферов, Р. Каплан, Дж. Неліс, Д. Нортон, В. Репін, С. Фостер, М. Хіт, Р. Хоскінсон, Е. Шельмін, М. Шіліто й деякі інші). У той же час впровадженню процесно-орієнтованого менеджменту в будівельних організаціях (РОМВО) України дотепер належної уваги приділено не було. Це й визначило мету статті.

Мета статті – запропонувати алгоритм для впровадження процесно-орієнтованого менеджменту в будівельних організаціях України в сучасних умовах.

Основний зміст. Проведені дослідження в області впровадження процесно-орієнтованого менеджменту для досліджуваних організацій наведено в деяких роботах опублікованих раніше [1-6]. Наявність математично сформульованого завдання [6] дало можливість перейти до досліджень і розробки алгоритму її рішення, що представляється у вигляді деталізованих етапів (Рис.1).

Алгоритм представлено наступним чином: етап 1 – ініціація – формальна авторизація початку розробки РОМВО; етап 2 – планування й підготовка розробки РОМВО – визначення й уточнення цілей, планування дій будівельної організації, необхідних для досягнення результатів, заради яких були початі новачі. Розробка плану управління розробкою; планування й визначення її змісту, створення ієрархічної структури робіт, визначення складу й взаємозв'язків операцій, оцінка їхніх ресурсів, тривалості, розробка розкладу, вартісна оцінка, розробка бюджету видатків, планування якості, людських ресурсів, комунікацій, управління ризиками, їхня ідентифікація, якісний і кількісний аналіз, планування реагування на них, планування контрактів; етап 3 – розробка й впровадження РОМВО – провадиться об'єднання людських і інших ресурсів для виконання плану впровадження РОМВО; виконуються управління його виконанням, процесом забезпечення якості, запланованими роботами, поширенням інформації, ведеться запит інформації у контрагентів; етап 4 – моніторинг, управління, корекція РОМВО – моніторинг і управління дозволяють регулярно оцінювати прогрес впровадження РОМВО, виявляти його відхилення від плану, і, якщо буде потреба, проводити коригувальні дії для досягнення поставлених цілей; етап 5 – завершення впровадження РОМВО – закінчення робіт із впровадження РОМВО, підведення підсумків.

На етапі 1 здійснюється ініціація – формальна авторизація початку розробки РОМВО (1). Процеси ініціації можуть виконуватися поза рамками розробки. У ході процесу ініціації уточнюються первісний опис й ресурси, які будівельна організація може вкласти. На цьому етапі необхідно вибирати менеджера по впровадженню РОМВО (якщо він ще не був призначений), документувати вихідні обмеження. Виконуються розробка попереднього опису впровадження РОМВО. Рішення «Інформація достатня?» при правильно виконаних попередніх роботах, зазначених в алгоритмі, дозволяє перейти до наступного етапу 2, або потрібне додаткове виконання робіт у рамках етапу.

На етапі 2 – планування й підготовка розробки РОМВО: (2) приймається рішення про необхідність перетворень діяльності будівельної організації й постановка їхньої мети, для цього має бути визначений основа – що саме є пусковим механізмом для початку дій по зміні цілей діяльності організації, перетворень, наскільки це обґрунтовано. Підставою для ухвалення рішення служать попередні дослідження стану будівельної організації, соціально-економічних передумов змін зовнішнього середовища й необхідності проведення змін у внутрішнім середовищі, наприклад, підготовка до впровадження ISO 9001:2008 та інше. Коли рішення прийняте й є ціль, починається формування команди для планування й проведення розробки РОМВО (3).

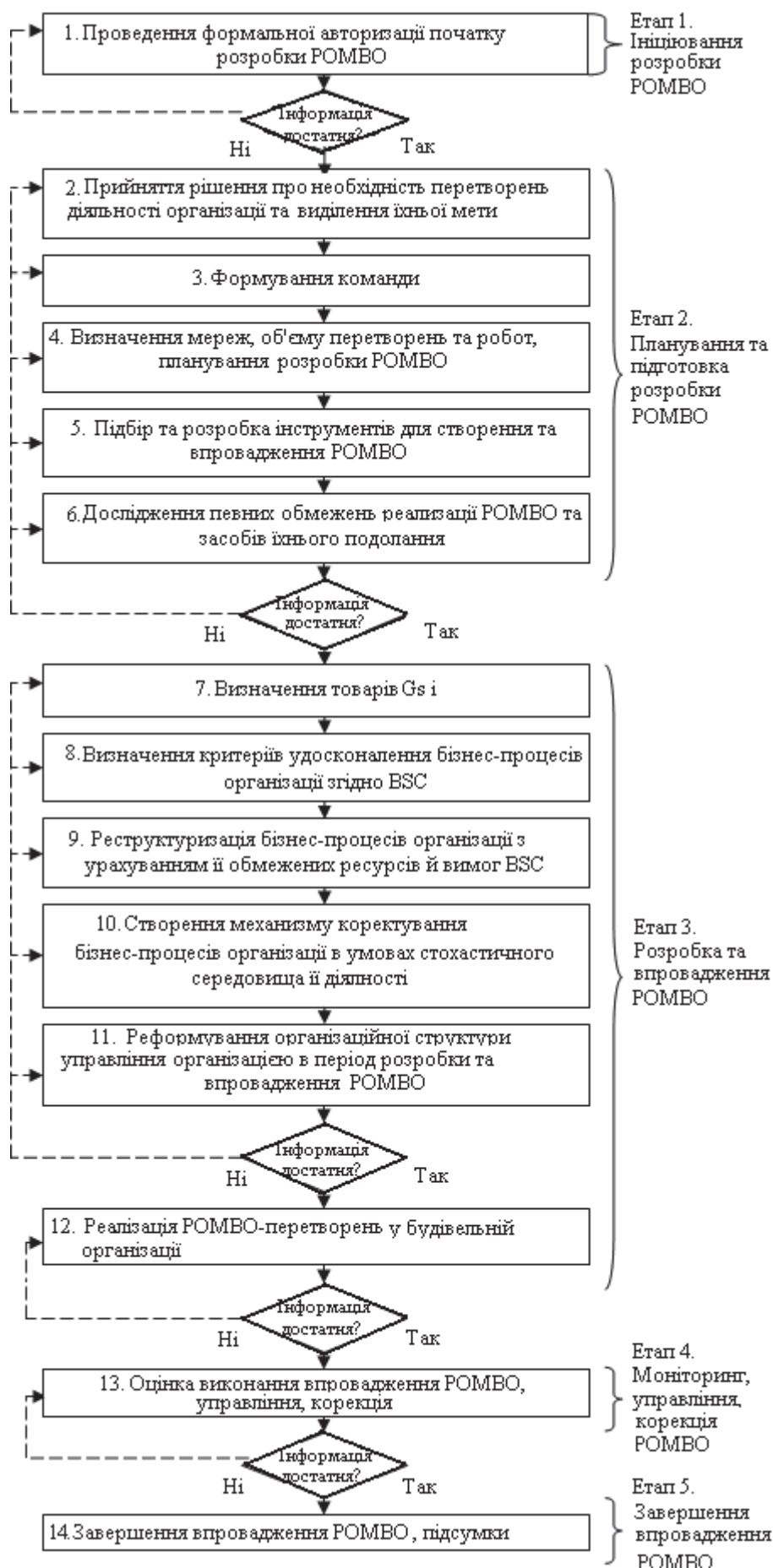

Рис.1. Алгоритм рішення завдання впровадження POMBO

У неї доцільно включити фахівців будівельної організації й незалежних консультантів, що допоможе більш чітко зробити наступні етапи, виключити дублювання робіт і недоцільну витрату часу. Варто чітко розподілити повноваження, обов'язки й відповідальність у даній команді, при цьому участь у роботі членів команди на постійній основі не обов'язково і їхнє вибуття може відбуватися в міру виконання ними робіт. У той же час необхідна домовленість про залучення їх для консультацій ще раз, якщо цього буде вимагати алгоритм робіт.

Сформована команда провадить визначення границь для розробки POMBO, обсягу планованих перетворень і робіт, строків, коштів, необхідних для цього (4), здійснює підбір існуючих і розробку нових (або модифікацію існуючих) інструментів для створення й впровадження POMBO (5), провадить дослідження обмежень, що накладаються на реалізацію цього усередині будівельної організації, шукає засоби їхнього подолання (6). Рішення «Інформація достатня?» при правильно виконаних попередніх роботах, зазначених в алгоритмі, дозволяє перейти до наступного етапу 3 – розробці й впровадженню POMBO; якщо роботи ((1), (2), (3), (4), (5)), виконані не повністю або допущені які-небудь помилки при їхньому виконанні, то провадиться аналіз, яка частина робіт привела до збою, проводяться додаткові дослідження й дії.

Етап 3 – розробка й впровадження POMBO – починається з виділення товарів G_S ; для чого необхідно провести дослідження ринку, сегментування його на підставі «карти вимог» споживачів, визначити товари, що забезпечують задоволення споживачів конкретного сегмента ринку, за рахунок значимих для нього споживчих властивостей (7). Коли вимоги до товарів сформульовані, і будівельна організація здійснила свій вибір, вона також ставить перед собою ціль BSC по «максимізації прибутку» (наскільки це можливо здійснити в реальних умовах). Щоб визначитися, як удосконалити бізнес-процеси для відповідності новим цільовим орієнтирам необхідне виділення критеріїв удосконалювання бізнес-процесів будівельної організації відповідно до вимог BSC (8). Критерії, що підбираються, будуть критеріями 'Ought To-Be' і покажуть майбутнє значення, до якого прагне організація, яких значень вона має досягти, у той же час за допомогою сформульованих критеріїв можна оцінити 'As-Is'-стан і визначитися, яким чином необхідно провести вдосконалювання.

Таким чином, буде здійснена реструктуризація бізнес-процесів будівельної організації з урахуванням її обмежених ресурсів і вимог BSC (9), для чого розробляється окремий алгоритм, інструменти, методи. Також ураховується, що середовище, у якому працює організація, стохастичне, і є необхідний механізм коректування її бізнес-процесів в цих умовах (10). При розробці й впровадженні процесно-орієнтованого менеджменту будівельної організації з'являється коло завдань, які не вирішувалися раніше. Для їхнього рішення необхідно зробити роботи, виконання яких не входило у функції організації. Щоб їх виконати, варто зробити реформування організаційної структури управління будівельною організацією в період розробки й впровадження POMBO (11). У перехідний період це провадиться шляхом впровадження в структуру управління організації відповідної служби, що здійснює діяльність по управлінню впровадженням процесно-орієнтованого менеджменту будівельної організації з урахуванням вимог збалансованої системи показників і обмежених ресурсів. Рішення «Інформація достатня?» при позитивній відповіді, дозволяє перейти до реалізації POMBO перетворень у будівельній організації (12), або при негативній відповіді – здійснює повернення до робіт ((7), (8), (9), (10), (11)) для їх надлежашого виконання. (12) може включати: практичні роботи, пов'язані із проведенням консультацій і навчання в обраній будівельній організації по застосуванню методики впровадження POMBO, моніторингу, оцінці змін, коригуючих заходів. Рішення «Інформація достатня?» дає або перехід до етапу 4 при правильному виконанні робіт, або повернення до попередніх етапів відповідно до схеми.

На етапі 4 (13) провадиться дії по моніторингу та управлінню роботами впровадження POMBO, загальному управлінню змінами, підтвердженню змісту, управлінню розкладом, вартістю, процесом контролю якості, командою перетворень, звітністю по виконанню, учасниками, ризиками, адмініструванню контрактів. Рішення «Інформація достатня?» дає або перехід до етапу 5 при правильному виконанні робіт, або повернення до попередніх етапів відповідно до схеми.

Етап 5 (14) – показує виконання робіт із завершення впровадження POMBO й підведенню його підсумків. Формалізується приймання результату й провадиться підведення впровадження POMBO або його фази до правильного завершення.

Етапи 3 (12) 4 (13), 5 (14) у цій публікації не наводяться, тому що процес управління впровадженням процесно-орієнтованого менеджменту організації досить розроблений вітчизняними й закордонними авторами. При викладі тексту прийнятий у вагу факт, що роботи із впровадження POMBO (з урахуванням вимог збалансованої системи показників і обмежених ресурсів) провадяться відповідно до сучасних стандартів [7; 8].

Висновки. Розроблений алгоритм є безперервним. Його реалізація веде до впровадження процесно-орієнтованого менеджменту у будівельних організаціях України, що дозволяє досягти ефективності їхньої діяльності та динамічної рівноваги. Що також дає їм можливість відповідати вимогам до функціонування у єврозоні. Інформація, викладена у даній статті, одержить своє продовження в подальшому практичному дослідженні розробки та впровадження процесно-орієнтованого менеджменту в будівельних організаціях. Результати даного дослідження можуть бути корисні топ-менеджерам підприємств, працівникам консалтингових фірм, що працюють у напрямі розробки та впровадження процесно-орієнтованого менеджменту, спеціалізованим регіональним органам щодо впровадження інновацій у діяльність підприємств, а також студентам економічних і менеджерських спеціальностей українських вузів.

РЕЗЮМЕ

Стаття присвячена розробці алгоритму впровадження процесно-орієнтованого менеджменту в будівельних організаціях України в сучасних умовах. Дано графічну інтерпретацію створюваного алгоритму. Виділено основні етапи робіт, що входять у нього. Наведено їхній зміст й опис відповідних дій, необхідних для його виконання.

Ключові слова: бізнес-процес, процесно-орієнтований менеджмент, керування, BSC, обмежені ресурси.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена разработке алгоритма внедрения процессно-ориентированного менеджмента в строительных организациях Украины в современных условиях. Дана графическая интерпретация создаваемого алгоритма. Выделены основные этапы работ, входящих в него. Приведено их содержание и описание соответствующих действий, необходимых для его выполнения.

Ключевые слова: бизнес-процесс, процессно-ориентированный менеджмент, управление, BSC, ограниченные ресурсы.

SUMMARY

The article is devoted to process-oriented management realization algorithm creating. Its graphical interpretation is given. Main parts of this algorithm are described, also attention is put to actions, which are contained to it, and needed for its realization.

Keywords: business-processes, process-oriented management, management, BSC, limited resources.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Вечеров В.Т., Булеев Ю.С., Лукьянова Е.Ю. Выбор и обоснование критериев оценки состояния бизнес-процессов предприятия при совершенствовании его менеджмента / В.Т. Вечеров, Ю.С. Булеев, Е.Ю. Лукьянова // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2008. – №1-2. – С.93–95.
2. Вечеров В.Т., Лукьянова Е.Ю. Обоснование и выбор возможного пути решения проблемы внедрения процессно-ориентированного менеджмента на предприятиях Украины / В.Т. Вечеров, Е.Ю. Лукьянова // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2008. – №3. – С.36–38.
3. Лук'янова О.Ю. Використання різних методів і процедур управління проектами при рішенні завдань впровадження процесно-орієнтованого менеджменту (для підприємств будівництва) / О.Ю. Лук'янова // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2011 – №6/2 – С.24–27.
4. Лукьянова Е.Ю. Оптимизация деятельности транскордонных кластеров на основе процессного менеджмента / Е.Ю. Лукьянова // Науковий вісник ЧТЕІ КНТЕУ. Чернівці, 2010. № IV (40). – С.211 – 216.
5. Лукьянова Е.Ю. Разработка механизма корректирования бизнес-процессов предприятия в современных условиях / Е.Ю. Лукьянова // Економіка та держава, 2010. – №11, . – С.65–68.

6. Лук'янова О.Ю. Формування математично-формалізованого підходу до рішення завдання впровадження проекту процесно-орієнтованого менеджменту (для підприємств будівництва)/ О.Ю.Лук'янова // Вісник Донецького національного університету. Серія В «Економіка та право». – Донецьк, 2011. – Спецвипуск. – Т.2 – С.320 – 323.
7. ISO 9001:2008 Quality Management Requirements [Електронний ресурс] – Режим доступу: – <http://www.praxiom.com>.
8. Project Management Body of Knowledge (PMBOK 4) [Електронний ресурс] – Режим доступу: – <http://www.slideshare.net>

УДК 338.24

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Малютин О.К., к.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Стійкий розвиток національної економічної системи нерозривно пов'язаний з економічною безпекою країни. Економічна безпека національної в сучасних умовах стає одною з головних проблем, що потребує уваги та ретельного вивчення спеціалістів різного профілю.

В даному напрямку сьогодні сформувалась досить ґрунтовна база знань, що заснована на науково-теоретичних і прикладних дослідженнях. Але це не зменшує багатогранності та відкритості наукової дискусії щодо економічної безпеки країни. Головною складністю однозначного формулювання даної категорії, а також окремих її напрямків, залишається своєрідність даної сфери й практичні шляхи досягнення економічної безпеки національної економіки.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. В своїх наукових публікаціях Л. Абалкін, С. Афонцев, Х. Беренс, І. Бінько, В. Богомолов, Б. Бузан, З. Варналій, О. Власюк, О. Возженіков, В. Гесць, А. Градов, Б. Грієр, Б. Губський, Г. Гутман, Д. Голден, М. Єрмошенко, Я. Жаліло, В. Загашвілі, Т. Ілген, Р. Келлі, М. Кизим, Т. Клебанова, Б. Козаченко, М. Корнілов, Ю. Ладигін, О. Ляшенко, Х. Маулль, К. Мердок, Х. Моргензан, В. Мунтіян, В. Нижник, П. Ноак, О. Новикова, Л. Олвей, Г. Пастернак-Гаранушенко, Р. Покотиленко, В. Пономарев, В. Пономаренко, О. Прилепський, О. Прохожев, В. Рубанов, В. Савін, В. Сенчагов, В. Тамбовцев, Н. Фірюліна, К. Холсті, В. Шлемко, В. Шульга, Н. Черпова та інші торкаються актуальних питань забезпечення економічної стабільності країни й акцентують увагу на вирішенні проблеми забезпечення національного економічного росту за рахунок оптимальної схеми реалізації національної стратегії економічної безпеки.

Формулювання мети статті. У ситуації, що сформувалась, доцільно порушити питання про те, що являє собою сучасна концепція економічної безпеки національної економіки й наскільки правомірно можна вважати економічну безпеку головним фактором стійкого та динамічного розвитку економіки, її конкурентоспроможності та ефективності на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів. Економічна безпека – це частина (один з елементів) національної безпеки країни, яка визначає насамперед виробничо-технічну та промислово безпеки. Існує велика кількість визначень, які розкривають економічну безпеку національної економіки, виходячи з її специфіки, з різних сторін.

Вперше термін «економічна безпека» виник в часи Великої Депресії в США в 1930-х роках ХХ ст. Пізніше цей термін почав використовуватися як наслідок військової незалежності держави. 1970-і роки ХХ ст. охарактеризувались переходом до концепції, в якій економічна безпека стає результатом самостійності держави і незалежності від домінуючих економік інших країн.

Більшість визначень економічної безпеки передбачають виділення в даній категорії об'єкту впливу (економічних інтересів) та факторів впливу (економічних загроз). Тому, на наш погляд більш точним буде підхід, який буде відображати економічну безпеку з точки зору уникнення можливих економічних загроз для країни і захисту інтересів держави на всіх рівнях. Цієї точки зору дотримуються Л. Абалкін, який вважає, що економічна безпека обумовлена сукупністю умов, що захищають економіку від загроз [1]. З цієї ж позиції пропонують розглядати економічну безпеку А. Градов [2, с. 149] і С. Афонцев [3].

Постійна адаптація національної економічної системи до мінливої зовнішньої ситуації викликає необхідність розгляду економічної безпеки з точки зору динамічності процесу. Тут, ми погоджуємось з В. Богомоловим, який вважає, що економічну безпеку країни слід досліджувати з позиції динамічного підходу, оскільки вона являє собою систему зі значними та багатосторонніми соціально-економічними трансформаціями [4, с. 13]. Особливо, це є актуальним для української економіки, де в останні часи відбувається зміна відтворювальної моделі економіки.

Підтвердженням цьому є дослідження відомих вітчизняних науковців, які розглядають економічну безпеку як мінливий стан економічної системи з можливістю його зміни в залежності від економічних загроз та її інтересів. Так, Г. Пастернак-Гаранушенко трактує економічну безпеку як «стан держави, за яким вона забезпечена можливістю створення, розвитку умов для плідного життя її населення, перспективного розвитку в майбутньому та в зростанні добробуту її мешканців» [5]. Таке трактування економічної безпеки є досить спірним і більше схожим на визначення «економічного потенціалу» країни. Дане визначення не розкриває сутності економічної безпеки з позиції висвітлення її двох основних складових: об'єкту та факторів впливу на економічну сферу країни.

Тому більш точними є визначення, що з'явилися пізніше. Перелік визначень «економічна безпека» [6, 7, 8, 9], запропонованих в українській економічній літературі свідчить про те, що всі вони сформовані на основі наступних понять:

- стабільність економіки;
- захищеність національних інтересів;
- конкурентоспроможність економіки.

При формуванні трактування «економічна безпека» науковці намагаються синтезувати вищеперелічені поняття і нехтують тим фактом, що вони не завжди є самостійним результатом функціонування економіки. Показовим є те, що вітчизняні науковці відмовляються від «незалежності» як характеристики поняття «економічна безпека». Оскільки, в умовах глобалізації та інтегрованості національних економік країн світу, не залишається повністю незалежною економіки.

Останнім часом сам термін «економічна безпека» усе більше стає сприйматися в якісному контексті економічної системи. Однак кожний окремий суб'єкт це поняття сприймає в широкому діапазоні своїх власних суб'єктивних уявлень, тому що конкретного визначення практично не існує.

Розглядаючи особливості тлумачення сутності терміна «економічна безпека», варто зазначити, її зміст, сутність та структура окремих складових безпосередньо пов'язані з особливостями моделей ринкової та адміністративно-планової економіки. У сучасних умовах економічна безпека країни повинна формуватися у відповідності з темпами розвитку економічних процесів. Це є актуальним і необхідним, оскільки саме теперішня економічна безпека національної економіки визначає майбутній розвиток всієї економічної системи. Економічна безпека потребує постійного вивчення в сфері концентрації зусиль і ресурсів, визначення чітких пріоритетів економічної політики держави, які забезпечать стабільний економічний розвиток країни.

Як показує проведене дослідження «економічна безпека» є багатокомпонентним поняттям, тому виникає необхідність її дослідження з позиції різних підходів.

Синтез поняття «економічна безпека» повинен враховувати її ключові аспекти, які зустрічаються в усіх визначеннях даної категорії, а саме: поняття інтересів та загроз в економічній сфері.